

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angest

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angest", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angest*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 191. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698091155296/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angest

- der Ueberwindung dient. Daher der Schleier der Schwermoth, der über die ganze Natur ausgebreitet ist, die tiefe unzerstörliche Melancholie alles Lebens» (en sorgmodighedens kilde, som dog aldrig bliver til virkelighed, men kun tjener til overvindelsens evige glæde. Deraf det slør af tungsind, som er udbredt over hele naturen, alt livs dybe, uudrydelige melankoli) – i *Berlin* . . . : jf. S.K.s referat af Schellings Berliner Forelæsninger: Pap. III C 27 (t XIII), s. 300. «Måket forlanger at komme bort fra sig og føler heri sin Salighed. Joh. v. Müller siger, at kun naar han er produktiv er han tilfreds. Derfor er Gud salig fordi han er borte fra sig selv.» (Joh. v. Müller, ty. historiker, 1752-1809). Den tyske teolog Philipp Mathiecke (1780-1864) ironiserede over dette i *Zur Kritik der Schellingschen Offenbarungsphilosophie*, Berlin 1843, s. 47. – *uudblivelige*: uundgåelige. – *mærkeligt*: bemærkelsesværdigt. – *adulterare*: egl. begå hor, forfalske, forvanske. – *altiter* . . . : 1. forfalske penge; 2. blive forskrækket.
- 57 *Tilregnelighed*: dvs. at man kan tilregne ham el. give ham ansvaret for skylden.
- 58 *selvisk* . . . *Concretio*n: Villy Sorensen skriver i sin kommentar: «Friheden, som ikke er realiseret, viser sig foreløbig som uendelig mange muligheder, der overvælder individet med angst. Men samtidig ængstes det – «selvisk» – for at give slip på denne rigdom af muligheder».
- 59 *stricte sic dicta*: i ordets strenge forstand. – *Holberg*: se *Erasmus Montanus*, IV, 4.
- 60 *in pleno*: under ét.
- 61 *Procreationen*: forplantningen. – *Græsteten*: Den græske syntese, hvor skønheden råder, og ånden er udelukket, bliver senere defineret som «det Erotiske» (65), der «ikke tør forstaa» den «uhyre Modsigelse» mellem den udelukkende ånd og det seksuelle, men forstår «denne Modsigelse i Skjønheden, thi Skjønheden er netop Eenheden af det Sjælelige og det Legemlige» Eros er et grundbegreb hos Platon (jf. note til s. 23), et udtryk for sjælens underste drivkraft: gennem oplevelsen af jordisk skønhed *erindrer* mennesket den højeste sandhed, det absolutte, ideerne. Jf. note til s. 19 om den græske definition af dyd, der forener det gode med det skønne. Det udsagn hos S.K., at skønhedens herredømme udelukker ånden, er samtidig et opgør med grundsynspunktet i Hegels æstetik, der sætter lighedstegn mellem skønheden og ånden.
- 63 *den tunge Byrde* . . . : Mat. 23,4.
- 64 *vidunderlig*: overnaturlig, underfuld. – *Schaam*: S.K. anvender dette ord polemisk mod Hegel, der forbinder *Schaam* (svarer til da skam, mens blufærdighed svarer til ty. *Schamhaftigkeit*) med Adams og Evas syndefald, mens S.K. altså forbinder det med det senere menneskes blufærdighed: «Die erste Reflexion des erwachenden Bewusstseyns war, dass die Menschen bemerkten, dass sie nackt waren. [...] In der Schaam nämlich liegt die Scheidung des Menschen von seinem natürlichen und sinnlichen Seyn.» (*Werke*, VI, s. 56. Den vågnende bevidstheds første refleksion var, at menneskene blev klar over, at de var nøgne. [...] i skammen